

יבמות צא

עניין: ואשינויי ליקו ולסמוך

שו"ת הרשב"א ח"א סי' אלף קפט

ואם תאמר אנוסה היא זו שלא ידעה שמהא אסורה להנשא, הא לימא דהוה לה למידק וכל דלא דייקא תלא מזה ומזה כדאימא צפרק האשה רצה¹⁵ ומשום דלא דייקא ואנסיבא לא אמרינן אנוסה היא זו. ואם תאמר א"כ מיכל בת שאול איך הותרה לדוד¹⁶, זו אינה דומה לזו דהתם אנוסה גמורה הימא או שאנסה שאול והשיאה לפלטי והיא על כרחה נבעלה וכענין אסתר אלל אחשורוש, אי נמי התם טעות גמור של הוראה היא שהורו לה צצית דינו של שאול דמלוה ופרוטה דעתו אמלוה¹⁷ ועל הוראה זו נסמכה וטעות כזה כאונס הוא, אבל זה אי זה אונס היה שתסמוך עליו לינשא אם כן כל הנשים שזינו נתיר ונאמר סצורה הימא שאינה אסורה צכך, וזה דבר צרוך¹⁸.

נודע ביהודה אבן העזר תניינא סי' קלא

ידע שלדעמי גם הרשב"א לא קאמר אלא צהוראה צטעות כמו שאול וצ"ד שפסקו שמלוה ופרוטה דעמיה אמלוה וצ"ד המומחה הממונים מו' טווי העיר כמו שאול וצ"ד צימיהם שהיו ממונים מן העם והיו צ"ד מומחה אבל צטעות צמוחש שהטעו עדים ואמרו פלוני מת אפילו שני עדים והחירו את אשתו להנשא צצוה ממודע שקרם של העדים ואפשר להמודע צוה אמרו צפרק האשה רצה דף ז"א ע"צ אן אשינויי ניקוס ונסמוך ואסרו את האשה לצעל הראשון ולצעל השני. וצוה מחוראים הקושיות של הט"ו גם הרשב"א לא אמר

שו"ת הרשב"א ח"א סי' יו

חרצ צינו לצניה. ואם תאמר אם מחמת טענה זו מנין היה יודע כן שזה סרחת ערסותיהן²⁹ הימא, יש לנו לומר כי נביאים היו צימי דוד ועל פי נביא עשה³⁰ ואף על פי שלא נזכר זה צכתוב. ומכל מקום אין צורך לכך וכמו שאמרתי אלא על דצרי³¹ רצי יוסי שאמר שם שנשואיה אלל פלטי צן ליש צעצרה היו נח לי יוחר לומר כן, שאם תאמר כי דוד היה יודע שמה הצניה³² אוחו כמו שמעיד הכתוב³³ שלא³⁴ תצעל לאחר מרצון, זה אינו מסור אלא לנצ וצמקום ערוה החמורה היאך היה צוטת דוד צאומד לצצו ועושה מעשה לוילי שהיה על פי נביא.

רמ"א אבן העזר סו"ס יז

לשני אם מת הראשון או גירשה. הגה אשה שנמקדשה קעיא וטעמה וסצרה שלא נתקדשה ונשאת לאחר תלא מזה ומזה וכל הדרכים הנ"ל צה אלל אנסוה להנשא קעבא[ע"א]או שהורו לה צית דין צטעות ונשאת על פיהם היו כאנוסה ומותרת לצעלה הראשון (תשובת הרשב"א קפ"ו) אלף קפ"ט הובאה בבית יוסף.

ט"ז אבן העזר סי' יז ס"ק עא

נבעלה בעל כרחה, תימה רבה היא, הא סוגיא מלאה בגמ' דסנהדרין צפרק כהן גדול [שם] דלא נבעלה כלל לפלטי, ועל כן נקרא פלטי שפלטו אל מן העבירה, ודרשינן שם, עד בחורים [שמואל ב' ג' ט"ז], שהיו כבחורים שלא טעמו טעם ביאה. *ולפי האמת שלא נבעלה מיכל לפלטי, לק"מ, דשפיר הותרה לדוד, שלא תפסו בה קידושי פלטי דהיא הימא כבר אשת דוד. ומה שכתב דהוראת ב"ד אונס היא ולאן שוגג, א"כ קשה למה הצריכה תורה קרבן להציבור שחטאו ע"פ הוראת ב"ד, הא אונס אינו צריך קרבן כדרשינן [שבועות כ"ו ע"א] האדם בשבועה פרט (לאונס) [לאונס]. ותו, מאי שנא משמעיה מפי שני עדים שמת בעלה וניסת לאחר או שניסת ע"פ ב"ד דאם בא בעלה דתצא מזה ומזה כדאימא בסמוך לפני זה [סעיף נ"ד], ולא אמרינן דאנוסה הימא, נמצא דגם בזה אמרינן הוה לה למידק, ולמה לא אמרינן כאן הכי, דמאי שנא הוראת ב"ד בטעות של מיתת הבעל מהוראת ב"ד בטעות של קידושי הראשון. וכמדומה דהך תשובה אין להקל למעשה בשבילה, וצ"ע. [*וני"ל דמ"מ יש לחלק ביניהם, דבקידושין טעו הב"ד בדין, משא"כ בטעו בהתירה דהם לא טעו בדין רק פסקו ע"פ עדים ועדים אמרו שקר והם אינם חייבים כלום, וק"ל. עכ"ה]:

ברכי יוסף או"ח סי' לב

וכזאת וכזאת מצינו להרשב"א בתשובה (ח"א) סימן יו"ד, בנותן טעם לחזרת מיכל לדוד המלך אחר נשואיה לפלטי, שכתב וז"ל, ועוד אפשר שלא בא עליה פלטי וכו', ואם תאמר אם מחמת טענה זו מנין היה יודע כן. יש לנו לומר כי נביאים היו בימי דוד, ועפ"י נביא עשה, עכ"ל. עין רואה דהגם דלפום דינא מיכל ופלטי לא מהמני למימר דלא קרב זה אל זה, עפ"י נביא הותרה לדוד המלך ע"ה, והגם שיש לדחות באיזה בקיאות שהבאתי, מ"מ כל ישר הולך עינו רא"ה בשל אחרים, דמוכח בהדיא דבספק מציאות באלו אמרו לסמוך במימר קדישין נביאי ה', ולא דמי לספיקא דדינא. וההיא

